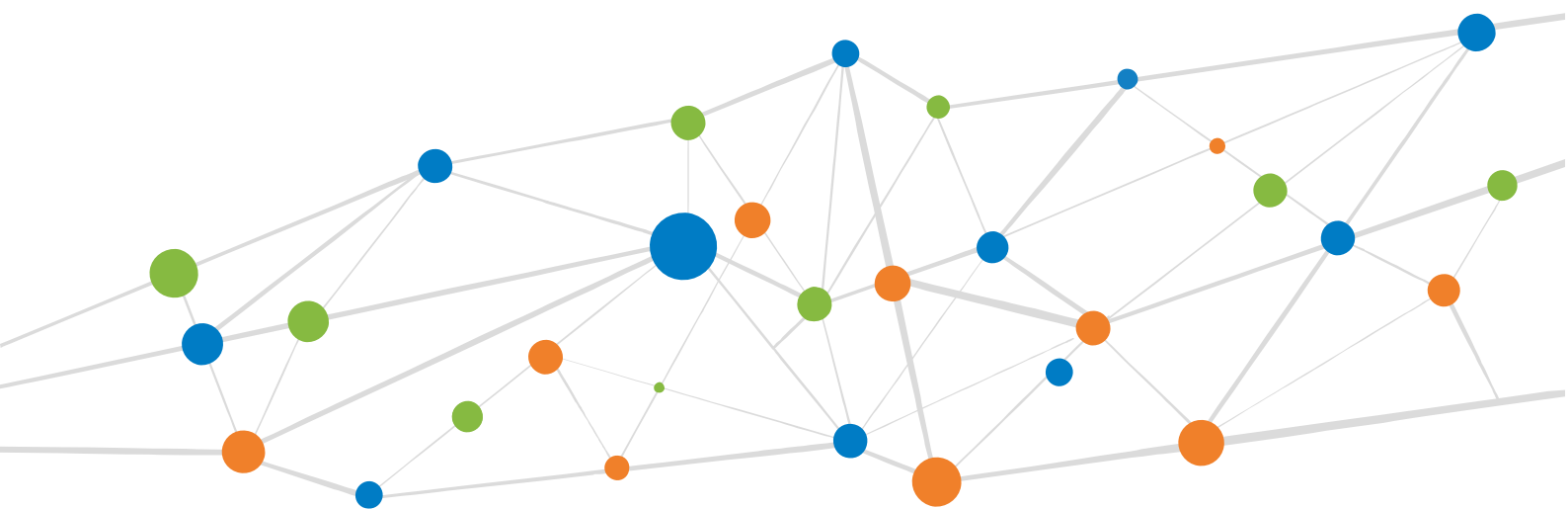

Dekkingsgraadsjabloon t.b.v. herstelplan 2019

Stichting Pensioenfonds Randstad

Maart 2019

Content

Dekkingsgraadsjabloon	3
Toelichting dekkingsgraad-decompositie	3
Premie M1	4
Uitkering M2.....	4
Indexering M3	4
Rentetermijnstructuur M4	4
Overrendement M5	4
Overig M6	4
Uitgangspunten Herstelplan 2019	5
Bijlage: Dekkingsgraadsjabloon en veronderstellingen	12

Dekkingsgraadsjabloon

Dit document bevat het dekkingsgraadsjabloon dat deel uit zal maken van de evaluatie van het herstelplan van Stichting Pensioenfonds Randstad. De uitgangspunten die ten grondslag liggen aan dit sjabloon worden ook in dit document besproken.

Het sjabloon toont ieder jaar voor de komende 10 jaar welke factoren bijdragen aan de ontwikkeling van de dekkingsgraad. De aanvangsdekkingsgraad is 98,3% op basis van de UFR-curve (zie uitgangspunten).

Uit het dekkingsgraadsjabloon kan worden geconcludeerd dat Stichting Pensioenfonds Randstad binnen de gestelde termijn van 10 jaar herstelt uit reservetekort. Uitgaande van een vereist eigen vermogen van 11,7% is het fonds ultimo 2027 uit reservetekort hersteld. Er is daarmee geen wettelijke noodzaak om in 2019 een korting door te voeren op de opgebouwde rechten.

Pf Randstad		Oorzaken voor mutaties van de dekkingsgraad							
Jaar	Nom DG Primo	M1 Premie	M2 Uitkering	M3 Indexatie	M4 Rente	M5		Nom DG Ultimo	Beleids DG
	%	Δ%-punt	Δ%-punt	Δ%-punt	Δ%-punt	Overrendement	M6 Overig	%	Ultimo
						Δ%-punt	Δ%-punt		%
1/2018 - 12/2018								98,3%	100,4%
1/2019 - 12/2019	98,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,7%	0,0%	99,9%	99,1%
1/2020 - 12/2020	99,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,7%	0,0%	101,6%	100,8%
1/2021 - 12/2021	101,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,6%	0,1%	103,3%	102,5%
1/2022 - 12/2022	103,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,6%	0,0%	104,9%	104,1%
1/2023 - 12/2023	104,9%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	1,5%	0,0%	106,5%	105,7%
1/2024 - 12/2024	106,5%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	1,4%	0,0%	108,0%	107,2%
1/2025 - 12/2025	108,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	1,4%	0,1%	109,6%	108,8%
1/2026 - 12/2026	109,6%	0,0%	0,2%	0,0%	0,0%	1,3%	0,0%	111,1%	110,3%
1/2027 - 12/2027	111,1%	0,0%	0,2%	-0,1%	0,0%	1,3%	0,1%	112,6%	111,9%
1/2028 - 12/2028	112,6%	0,0%	0,3%	-0,3%	0,0%	1,2%	0,0%	113,9%	113,3%

Het getoonde sjabloon voldoet aan de wettelijke eisen maar laat (gegeven de uitgangspunten) een onrealistische ontwikkeling van de dekkingsgraad zien. Zowel de feitelijke- als de beleidsdekkingsgraad zijn ultimo 2020 lager dan de minimaal vereiste dekkingsgraad van 104,1% (= 100% + minimaal eigen vermogen (MVEV)). Als de werkelijke ontwikkeling van de dekkingsgraad het pad volgt zoals getoond in dit sjabloon, dan is er ultimo 2020 sprake van dekkingstekort op zes opeenvolgende meetmomenten (ultimo december 2015 tot en met ultimo december 2020) en zal er in 2021 een zodanige korting ('MVEV-korting') op de aanspraken moeten worden doorgevoerd dat de dekkingsgraad stijgt naar de minimaal vereiste dekkingsgraad. Als deze MVEV-korting zou worden meegenomen in het sjabloon dan zou dit een sneller herstel van de dekkingsgraad betekenen waardoor het vereist eigen vermogen eerder dan 2027 zal worden gehaald.

Het getoonde sjabloon geeft dus een onrealistisch beeld van de dekkingsgraadontwikkeling maar geeft uitsluitsel over de wettelijke noodzaak voor een korting in 2019. Een korting in 2019 is niet noodzakelijk.

Toelichting dekkingsgraad-decompositie

Premie M1

Omdat Stichting Pensioenfonds Randstad vanaf 1 juli 2015 een slapend fonds is zonder deelnemers die pensioen opbouwen is er geen bijdrage van premie in het dekkingsgraadsjabloon.

Uitkering M2

Uitkeringen leiden bij een dekkingsgraad onder 100% tot verwatering van de dekkingsgraad. Bij dekkingsgraadniveaus boven 100% is er voor elke uitkering meer vermogen aanwezig dan nodig. Het overschot aan vermogen valt vrij in het fonds, dit heeft een positief effect op de dekkingsgraad.

Indexering M3

Het toekennen van indexaties heeft een negatief effect op de dekkingsgraad, omgekeerd heeft het korten van aanspraken een positief effect op de dekkingsgraad. Er wordt volgens het indexatiebeleid niet geïndexeerd als de beleidsdekkingsgraad lager is dan 110%. Hierdoor is M3 tot en met 2026 gelijk aan 0%.

Merk op dat er in het herstelplan geen rekening wordt gehouden met een MVEV korting. Volgens de dekkingsgraadsjabloon zou het pensioenfonds echter wel eind 2021 een onvoorwaardelijke MVEV korting moeten doorvoeren.

Rentetermijnstructuur M4

In de rentekolom wordt weergegeven welke impact de verandering van de rentetermijnstructuur heeft op de dekkingsgraad (duration effect). Gegeven dat de rente zich ontwikkelt conform de forward curve is er geen impact van de verandering van de rentetermijnstructuur.

Overrendement M5

Het geometrisch gemiddelde rendement op de beleggingen loopt op van 1,4% in 2019 naar 3% in 2028. Het rendement voor de zakelijke waarden is afgeleid van de zakelijke waarden rendementen uit de ALM-studie 2018, en vallen binnen de maxima van de Commissie Parameters. Voor de vastrentende waarden worden de rendementen gebaseerd op de renteontwikkeling. Overrendement is gedefinieerd als het verschil tussen het rendement op beleggingen en de oprenting van de verplichtingen (1-jaars rente). De kolom toont het effect van overrendement op de dekkingsgraad.

Overig M6

In de kolom overig worden alle kruiseffecten getoond tussen de kolommen M1 t/m M5 en overige oorzaken die niet in een van deze kolommen tot uitdrukking komen. Hierbij valt te denken aan waardeoverdrachten, winst/verlies op bijvoorbeeld sterfte en arbeidsongeschiktheid en administratieve kosten.

Uitgangspunten Herstelplan 2019

Stichting Pensioenfonds Randstad

Dit document bevat informatie over de gegevens en uitgangspunten die nodig zijn om de herstelplan 2019 uit te kunnen voeren.

Als eerste worden de elementen behandeld die de toekomstige ontwikkeling van de verplichtingen bepalen. Het betreft het pensioenreglement, de huidige deelnemers in het pensioenfonds en de aannames voor de toekomstige ontwikkeling van het deelnemersbestand.

Vervolgens wordt een samenvatting gegeven van het huidige beleid. Hierbij komen het toeslagenbeleid, premiebeleid en het beleggingsbeleid aan de orde. Als laatste wordt de initiële financiële situatie en de fondsrendementen en economische uitgangspunten besproken.

Pensioenreglement

Deze paragraaf bevat een samenvatting van de pensioenregeling en de actuariële grondslagen op basis waarvan de voorziening pensioenverplichtingen wordt bepaald.

Samenvatting pensioenregeling

Als uitgangspunt hiervoor is het reglement van 2018 genomen. Hieronder worden de belangrijkste karakteristieken weergegeven voor de modellering van de pensioenregeling.

Pensioenvormen

Ouderdomspensioen

- Geen opbouw
- Indexatie volgens staffel (ten opzichte van de prijsinflatie, zie bijlage)
- Pensioenrichtleeftijd: 65 jaar
- De werkelijke pensioenleeftijd stijgt stapsgewijs naar 67 jaar, in lijn met de stijging van de AOW leeftijd

Uitruil OP -NP

- Aanspraak: 70% van het te bereiken ouderdomspensioen
- Aanne uitruil van NP naar OP: 100% ongehuwden kiest op pensioendatum voor volledige uitruil NP naar OP

Bepaling bijbehorende voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening pensioenverplichtingen (VPV) is de op basis van actuariële grondslagen berekende contante waarde van de pensioenaanspraken. Deze contante waarde wordt berekend conform de volgende grondslagen en uitgangspunten:

- Tafel voor sterftekansen:
 - AG Prognosetafel 2018
 - Hierop wordt leeftijdsafhankelijke ervaringssterfte toegepast
- Man wordt verondersteld 3 jaar ouder te zijn dan vrouw
- Gehuwdheid
 - Voor pensioenleeftijd: onbepaald systeem
 - Na pensioenleeftijd: bepaalde man/vrouw systeem
- Excassokosten: 2%

Startpunt en waardering verplichtingen

Het deelnemersbestand gebruikt voor de evaluatie herstelplan is het ('doorgerolde') bestand per 31-12-2017. De opgebouwde voorziening per 31 december 2018 bedraagt 1.089 miljoen euro. De verplichtingen worden gewaardeerd op basis van de door DNB gepubliceerde UFR-curve per 31-12-2018. Toekomstige rentes zijn gebaseerd op de forwards uit de initiële curve.

Ontwikkeling deelnemersbestand

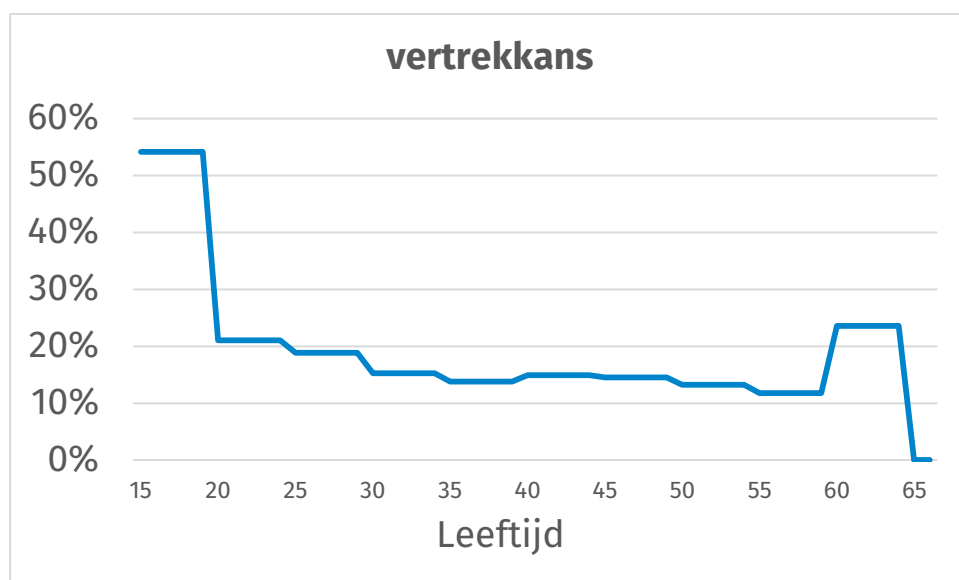
Om voor de toekomst de verplichtingen van het pensioenfonds in kaart te kunnen brengen, simuleren we voor elke deelnemer een levensloop. Dit simuleren gebeurt op basis van zogenaamde “mutatiegegevens” of “kans tabellen”. Hieronder een korte samenvatting van de uitgangspunten:

Bedrijfs groei en -krimp

Er vindt geen nieuwe instroom plaats.

Vertrekkansen

Deelnemers kunnen uit dienst treden, omdat ze met ontslag gaan. Deze kansen zijn hieronder weergegeven.

Waarde overdracht bij uitdiensttreding

Er wordt in het herstelplan rekening gehouden met een 33% kans op een waardeoverdracht, conform de ALM studie van 2018.

Toeslagenbeleid

De indexatieambitie voor zowel actieve als niet-actieve deelnemers is gelijkgesteld aan de prijsinflatie met een minimum van 0%. Voor het indexatiebeleid gelden de restricties van het nFTK.

Het voorwaardelijk toeslagenbeleid is als volgt ingericht:

- Beleidsdekkingsgraad < 110%: geen indexaties toegekend
- $110\% < \text{Beleidsdekkingsgraad} < \text{toekomstbestendige dekkingsgraad}$: gedeeltelijk indexeren
- Beleidsdekkingsgraad > toekomstbestendige dekkingsgraad: volledige ambitie indexeren
- Beleidsdekkingsgraad > maximum van toekomstbestendige dekkingsgraad en Vereist Eigen Vermogen: 20% van overschot gebruiken om kortingen en gemiste toeslagen in te halen

De toekomstbestendige dekkingsgraad is het dekkingsgraadniveau vanaf waar levenslange volledige indexaties kunnen worden verleend. Voor de berekening van het benodigde vermogen wordt 110% van de nominale verplichtingen (verdisconteerd met de UFR-curve) opgeteld bij de waarde van levenslange prijsindexaties (verdisconteerd met 6.75%).

Korten op aanspraken

- Indien er niet binnen 10 jaar hersteld kan worden naar het VEV wordt er een korting op de aanspraken doorgevoerd, zodanig dat het herstel wel in 10 jaar bereikt wordt. Bij deze berekening sluit het rendement op zakelijke waarden aan bij de ALM studie en is lager is dan het rendement dat volgt uit de maxima van de Commissie Parameters.
- Na 5 jaar dekkingstekort worden de aanspraken zodanig verlaagd dat de dekkingsgraad gelijk wordt aan de minimaal vereiste dekkingsgraad. Deze kortingen worden gespreid over een periode van 10 jaar.

Inhaalindexatie

Gemiste indexaties en kortingen worden niet ingehaald.

Indexatie per 1-1-2019:

- Actieven: 0%
- Niet-actieven 0%

Premiebeleid

Er vindt geen nieuwe opbouw plaats, dus er is geen sprake van inkomende premie.

Beleggingsbeleid

Strategische Asset Allocatie

De strategische beleggingsallocatie ziet er als volg uit:

Strategisch beleggingsbeleid	Allocatie
Matching portefeuille	55%
Rendementsportefeuille	45%
Aandelen	15%
Aandelen ontwikkeld	11%
Aandelen opkomende	4%
Onroerend goed	5%
Niet-beursgenoteerd OG	5%
Vastrentende waarden	22,5%
Investment Grade	7,5%
Hoogrentend	7,7%
Hypotheke	7,5%
Liquiditeiten	2,5%

De asset categorieën kunnen als volgt worden gecategoriseerd:

Categorie	Allocatie
Vastrentende waarden AAA	60,5%
VRW --> Rating: AAA	60,5%
Credits (<AAA)	19,5%
VRW --> Rating: AA	5,5%
VRW --> Rating: A	3,3%
VRW --> Rating: BBB	3,1%
VRW --> Rating: High Yield (< BBB)	7,5%
Beursgenoteerde aandelen	15%
Aandelen ontwikkelde markten	11%
Aandelen opkomende markten	4%
Niet-beursgenoteerd vastgoed	5%

Mapping conform Commissie Parameters

De vastrentende categorieën worden gemapped naar een allocatie in zakelijke waarden en een allocatie in vastrentende waarden conform voorgeschreven door de Commissie Parameters:

Rating	Aandeel ZW	Aandeel VRW
AAA	0%	100%
AA	10%	90%
A	15%	85%
BBB	20%	80%
High Yield	60%	40%

Rendementen

De rente (en daarmee de rendementen op vastrentende waarden) ontwikkelt zich conform de forward curves die afgeleid kunnen worden uit de rentetermijnstructuur ultimo 2018 (conform publicatie van DNB).

Het bruto rendement op zakelijke waarden sluit aan bij de ALM studie 2018 en is lager dan het rendement dat volgt uit de maxima van de Commissie Parameters.

De door de Commissie Parameters voorgeschreven aannames voor de kosten worden gebruikt.

Categorie	Kosten (bp)	Geom. Rend.	Std. dev.
Vastrentend	15		
Aandelen ontwikkeld	25	5,3%	18%
Aandelen opkomend	25	6,7%	25,9%
Niet-beursgenoteerd OG	80	5,4%	12,8%

De correlaties tussen de verschillende asset categorieën zijn als volgt gedefinieerd:

Correlaties	1.	2.	3.	4.
Vastrentend	100%			
Aandelen ontwikkeld	0%	100%		
Aandelen opkomend	0%	75%	100%	
Niet-beursgenoteerd OG	50%	50%	50%	100%

Deze aannamen resulteren in de volgende allocatie en rendement:

Mapping	Allocatie	Rendement
Zakelijke waarden	26.18%%	6,18%
Vastrentende waarden	73.82%%	Afh. van fwd.

Renteafdekking

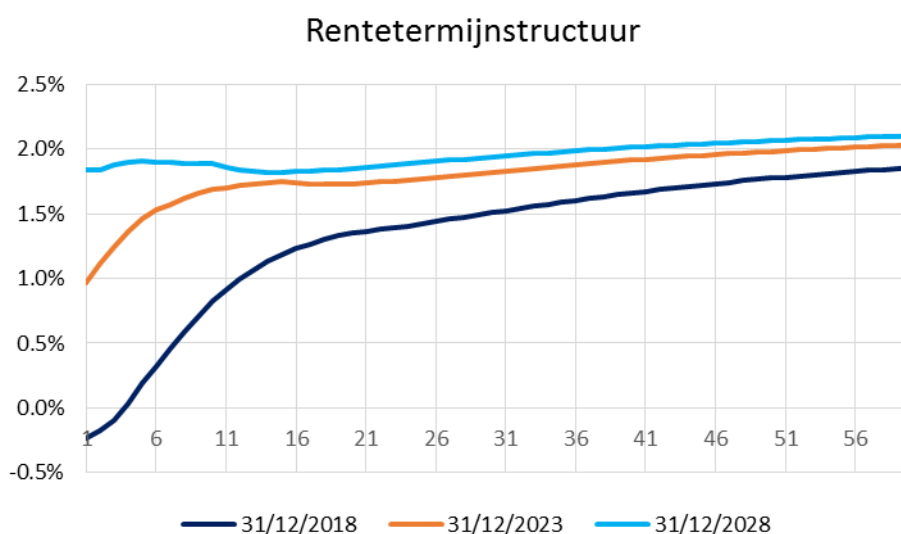
Het renterisico wordt afgedekt door middel van een dynamische rentestafel op basis van de 30-jaars swaprente.

30-jaars rente	Afdekking
< 1.4%	60%
1.4% - 2.4%	70%
2.4% - 3.4%	80%
3.4% - 4.4%	90%
> 4.4%	100%

Economische uitgangspunten

Loon- en prijsinflatie starten op het niveau ultimo 2018 om in 5 jaar tijd toe te nemen naar het lange termijn gemiddelde van respectievelijk 2% en 2,5% conform het ingroei-pad zoals gepubliceerd door DNB.

Onderstaande grafiek geeft weer hoe de rentetermijnstructuur zich ontwikkelt over de horizon van de analyse.

Initiële financiële situatie

Per december 2018:

■ Feitelijke dekkingsgraad:	98.3%
■ Beleidsdekkingsgraad:	100.4%
■ Minimaal Vereist Eigen Vermogen:	104.1%
■ Vereist Eigen Vermogen (Strategisch):	111.7%

Het pensioenfonds bevindt heeft sinds december 2015 een dekkingstekort.

Bijlage: Dekkingsgraadsjabloon en veronderstellingen

Pf Randstad		Oorzaken voor mutaties van de dekkingsgraad										
Jaar	Nom DG Primo	M1 Premie	M2 Uitkering	M3 Indexatie	M4 Rente	M5		Nom DG Ultimo	Beleids DG Ultimo	Feitelijke premie	Portefeuille rendement	Indexatie
	%	Δ%-punt	Δ%-punt	Δ%-punt	Δ%-punt	Overrendement	M6 Overig	%	%			%
1/2018 - 12/2018								98,3%	100,4%			
1/2019 - 12/2019	98,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,7%	0,0%	99,9%	99,1%	0,0%	1,4%	0,0%
1/2020 - 12/2020	99,9%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,7%	0,0%	101,6%	100,8%	0,0%	1,5%	0,0%
1/2021 - 12/2021	101,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,6%	0,1%	103,3%	102,5%	0,0%	1,7%	0,0%
1/2022 - 12/2022	103,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,6%	0,0%	104,9%	104,1%	0,0%	1,9%	0,0%
1/2023 - 12/2023	104,9%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	1,5%	0,0%	106,5%	105,7%	0,0%	2,2%	0,0%
1/2024 - 12/2024	106,5%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	1,4%	0,0%	108,0%	107,2%	0,0%	2,3%	0,0%
1/2025 - 12/2025	108,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	1,4%	0,1%	109,6%	108,8%	0,0%	2,6%	0,0%
1/2026 - 12/2026	109,6%	0,0%	0,2%	0,0%	0,0%	1,3%	0,0%	111,1%	110,3%	0,0%	2,7%	0,0%
1/2027 - 12/2027	111,1%	0,0%	0,2%	-0,1%	0,0%	1,3%	0,1%	112,6%	111,9%	0,0%	2,9%	0,1%
1/2028 - 12/2028	112,6%	0,0%	0,3%	-0,3%	0,0%	1,2%	0,0%	113,9%	113,3%	0,0%	3,0%	0,3%

Rotterdam

Ortec Finance bv
Boompjes 40
3011 XB Rotterdam
The Netherlands
Tel. +31 (0)10 700 50 00

Amsterdam

Ortec Finance bv
Naritaweg 51
1043 BP Amsterdam
The Netherlands
Tel. +31 (0)20 700 97 00

London

Ortec Finance Ltd.
Suite 9.10, City Tower
40 Basinghall Street
London, EC2V 5DE
United Kingdom
Tel. +44 (0)20 3770 5780

Pfäffikon

Ortec Finance AG
Poststrasse 4
8808 Pfäffikon SZ
Switzerland
Tel. +41 (0)55 410 38 38

Toronto

Ortec Finance Canada Inc.
250 University Ave. #200
Toronto, ON M5H 3E5
Canada
Tel. +1 416 736 4955

www.ortec-finance.com